

**ЗЕМЛЕВПОРЯДНА ОСВІТА УКРАЇНИ В УМОВАХ
ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ**

O. B. Дребот, к. с. - г. н., завідувач кафедри геодезії та землеустрою

O. B. Зубова, аспірант

O. P. Лук'яненко, асистент кафедри геодезії та землеустрою

Житомирський національний агроекологічний університет

O. B. Краснолуцький, к. е. н.,

директор департаменту землеустрою, використання та охорони земель

Державна служба України з питань геодезії, картографії та кадастру

E-mail:odrebotzna@gmail.com

У статті розглянуто актуальні проблеми процесу євроінтеграції у сфері землевпорядної освіти. Доведено необхідність змін у сфері вищої освіти при викладанні дисциплін землевпорядних спеціальностей з огляду на важливість підвищення рівня знань студентів для формування свідомості єдності європейських цінностей та забезпечення працевлаштування, в тому числі на європейському ринку праці. Метою статті є формування підходів та принципів ведення навчального процесу, діяльності вищих навчальних закладів загалом для підвищення рівня знань студентів та формування необхідних професійних навичок і соціальної причетності до європейських процесів у сфері землеустрою. У статті використано метод наукового аналізу, синтезу і узагальнення існуючих національних та європейських підходів викладання дисциплін для студентів землевпорядного профілю. У результаті досліджень встановлено, що необхідно застосовувати комплексний підхід при викладанні дисциплін, який включає: введення нових дисциплін, або тем, у навчальний процес, що вивчають європейські принципи ведення землеустрою; проведення наукових досліджень у цьому напрямку; співпраця з іншими навчальними закладами, представниками органів Держгеокадастру, землевпорядними організаціями; а також вільне поширення наукових досліджень. Викладений матеріал у статті є підґрунтям побудови та удосконалення навчального процесу землевпорядної освіти.

Ключові слова. Євроінтеграція та освіта, землевпорядна освіта, землеустрій.

Постановка проблеми. Для України в рамках євроінтеграції важливою умовою є підготовка якісних фахівців, які можуть зарекомендувати себе та бути в попиті, як на національному, так і на європейському ринку праці. Для цього важливою задачею є формування свідомості студентів про необхідність та можливість кожного здобувача освіти не тільки бути причетним до проблем європейського суспільства, а й брати участь у вирішенні цих проблем. У сфері землеустрою досить гостро відчувається від'єднаність земельних відносин в Україні від принципів та методик проведення землеустрою ЄС. Тому є важливим формування та поширення нових знань для удосконалення національних підходів використання земель.

Надання таких знань та навичок майбутнім фахівцям дозволяє підвищити рівень професійної підготовки у сфері землеустрою, дає можливість отримати роботу, в тому числі, на теренах ЄС, бути причетним до європейських проблем, стати частиною європейського суспільства.

Метою статті є сформувати підходи та принципи поліпшення навчального процесу вищих навчальних закладів, підвищення рівня знань та навичок студентів землевпорядного профілю з метою формування свідомості про суспільну причетність до європейських цінностей та успішного працевлаштування.

Методи дослідження. Для вивчення принципів та підходів ведення освітнього процесу у контексті євроінтеграції України використано теоретичні методи дослідження. Зокрема проведено аналіз існуючих підходів викладання дисциплін для студентів землевпорядного профілю та самих дисциплін провідних європейських вузів. Виконано об'єднання проаналізованих складових щодо проведення занять та діяльності вищих навчальних закладів загалом для вироблення національної стратегії підвищення рівня знань студентів у сфері землевпорядної освіти.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Питання освіти в Україні є популярним в контексті євроінтеграції. За таких умов ряд науковців стверджує, що національний навчальний процес не може бути відірваним від європейського, існує необхідність у вивченні земельних відносин ЄС при викладанні дисциплін спеціальності. Принципи, що мають бути в основі освітніх програм, є передумовою досягнення конкурентоспроможності на глобальному ринку праці та повинні створювати умови для залучення студентів до світового освітнього процесу, підвищення їх мобільності, поширення кругозору [1, 2, 3]. Науковці схиляються до одностайної думки, що розвиток країни неможливий без врахування загальноосвітових тенденцій, загальнолюдських цінностей [4, 5, 6]. Сучасна підготовка землевпорядників має включати партнерство університету та громади: співпрацю з виробництвом, урядом, суспільством [7, 8]. Важливим також є впровадження у навчальний процес цілісного системного мультидисциплінарного підходу до управління природними ресурсами для забезпечення сталого розвитку екосистем [9, 10, 11, 12]. Актуальним питанням залишається проблема збільшення різноманіття при землекористуванні [13].

Виклад основного матеріалу. Досягнення поставленої мети відбувається при поєднанні декількох етапів та виконання ряду умов. Постановка такої задачі, перш за все, вимагає підвищення обізнаності викладачів у подіях в межах європейського союзу шляхом вивчення всіх наукових публікацій європейських вчених, що поширюються завдяки цифровим технологіям, а також нормативних вимог законодавчих документів у сфері землеустрою, детального усвідомлення процесів державного управління землями. У європейському суспільстві залишається актуальною проблема раціонального використання земель, врахування природних особливостей ландшафтів при їх землеустрої, функціонування сталих територій, збереження біорізноманіття, особливості землекористування в умовах зміни клімату. Вирішення таких задач відбувається на державному рівні, про що свідчать сформовані закони та нормативні вимоги у сфері екології та управління сільськогосподарськими

землями. Ідеї сталого розвитку сільськогосподарських земель пропагуються та впроваджуються завдяки дії законів та програм підтримки фермерських господарств. Процес удосконалення навичок викладачів у сфері землеустрою передбачає вивчення умов сталого розвитку, мінімізації негативних наслідків антропогенного втручання в природні процеси шляхом ув'язки територіально-ресурсного, виробничого та природного аспектів в процесі функціонування сучасних фермерських господарств. Основою при цьому є вивчення, впровадження, апробація та розповсюдження діючих на теренах ЄС законодавчих та наукових підходів щодо землекористування, проведення земельної політики, встановлення нормативів землекористування та успішного господарювання. Введення у навчальний процес тем, що стосуються формування підходів землекористування на основі європейської моделі є досить актуальним. Оскільки в Україні спостерігається відсутність ефективного державного управління використанням земель, що призводить до погіршення їх стану та є необхідністю у розробці нових стратегічних підходів проведення землеустрою. За таких умов підготовка обізнаних у даній галузі фахівців є необхідною.

Для покращення професійних навичок та підготовки фахівців, обізнаних у вирішенні зазначених проблем постає необхідність в удосконаленні навчального процесу вищих навчальних закладів шляхом включення нових дисциплін у навчальні програми, або розкриття нових тем в межах дисциплін, які вже викладаються. Відповідно завдання нових тем або дисциплін полягає у розширенні кругозору студентів та отриманні нових знань, наблизених до проблем європейського суспільства. Для проведення занять землевпорядного профілю важливим є обрати не тільки направленість дисципліни, а й сформувати нові підходи до проведення занять. Застосування ділових ігор, проведення дебатів, семінарів, впровадження комплексного підходу викладання допоможе поліпшити якість викладацького процесу та підвищити інтерес до матеріалу нової дисципліни. Введення нових дисциплін у навчальний процес не означає запозичення програм дисциплін ЄС вузів, а поєднання тем, що вже

викладаються із новітніми тенденціями у сфері землеустрою, що дасть можливість поширити якомога більше європейських методик щодо теорії збереження природи, створить усвідомлення необхідності формування у знань європейської моделі використання земель. При вивченні дисциплін спеціальності землеустрій важливо поєднати теми, що стосуються менеджменту управління землями, питань організації території, застосування прогресивних цифрових технологій, моніторингу земель для прийняття ефективних рішень землеустрою (табл. 1). З огляду на те, що приблизно 70 % площин України відноситься до земель сільськогосподарського призначення, актуальною темою є вивчення стандартів використання таких земель, залучення підходів вчених ЄС для формування стратегії розвитку стаїх територій агроландшафтів, збереження біорізноманіття в умовах сільськогосподарського виробництва, розвиток геоінформаційних технологій і дистанційного зондування землі та їх застосування у землеустрої агроландшафтів. Зміни агроекосистем на значній площині рано чи пізно приведуть до негативних змін навколоїшніх територій за межами країни. Тому формування нових знань студентів, допоможе краще орієнтуватися у фаховій сфері цього напряму в межах ЄС. Поширення знань прогресивних європейських підходів у сфері землеустрою, землекористування, збереженні природи допоможуть у створенні стандартів та методів використання сільськогосподарських ландшафтів, підготовки спеціалістів, що будуть у попиті на європейському ринку праці. Важливим є формування у студентів землевпорядників свідомості бережливого ставлення до природи при опануванні дисциплін спеціальності. Для цього треба вивчати досягнення вчених європейської спільноти, застосовувати європейські методики раціонального використання земель. Поширення європейських знань цього напрямку є невід'ємною частиною процесу інтеграції європейського вчення в Україну.

1. Аналіз магістерських програм землевпорядного напряму провідних європейських вузів

Країна/ вуз	Спеціальність	Основні дисципліни	Зміст дисциплін
1	3	4	5

Велико- британія / Bangor University	Збереження та управління земельними ресурсами	Сільське господарство та навколошнє середовище, Збереження природи, Управління природними ресурсами, Екологія рослин та екосистема	Формування сталих сільськогосподарських ландшафтів. Фактори, що впливають на навколошнє середовище. Інтегрований підхід до землекористування. Поєднання економічних інтересів сільського, лісового господарства та принципів збереження природи.
Велико- британія Cranfield University	Поліпшення та відновлення земель	Ландшафтна екологія Грунтознавство, Управління забрудненням та вмістом поживних речовин грунтів, Контроль ерозії ґрунту, Основи ГІС	Шляхи, способи, методи, етапи та порядок відновлення порушених земель. Властивості ґрунтів. Процеси ерозії ґрунту. Можливості та функції географічних інформаційних систем, вирішення задач по відновленню земель.
1	3	4	5
Велико- британія University of Exeter	Геодезія та управління земельними ресурсами і навколошнім середовищем	Забруднення ґрунту та води, ГІС, Землеустрій, Геодезія	Всі види геодезичної діяльності. Проведення польових вимірювань та їх камеральна обробка. Екологічний стан водних та земельних ресурсів. Використання ГІС у галузі геодезії та землеустрою.
Велико- британія Harper Adams University	Сільське господарство та землеустрій	Системи землекористування, Навички проведення досліджень та отримання інформації, Законодавство по оцінці сільськогосподарських земель, Оподаткування землеволодіння	Практична підготовка оцінщиків у різних сферах сільськогосподарської діяльності. В тому числі, надання консультацій власникам землі та землекористувачам щодо оцінки їх майна, питань оренди, купівлі-продажу, оподаткування, аукціону, керування бізнесом у сфері сільського господарства.
Німе- ччина Technical University of Munich	Сільське господарство та землеустрій	Землеустрій, Системи землекористування та економіка земель, Фотограмметрія, дистанційне зондування та позиціонування, Картографія, ГІС, Управління екологічними ризиками, Земельна політика	Міждисциплінарний підхід до землеустрою та землекористування в міжнародному контексті. Забезпечення знань щодо необхідної теоретичної та практичної основи всіх процесів землекористування.
Данія Aalborg University	Геодезія, Планування територій	Законодавство нерухомості, Землеустрій та нерухомість, Просторовий розвиток, планування територій, Професійний розвиток	Розвиток територій та системи управління земельними ресурсами. Розробка політичних підходів та їх впровадження, стратегія управління земельними ресурсами. Землеустрій сільськогосподарських та міських територій.
Німе- ччина Technical University of Munich	Сталий розвиток, управління природними ресурсами	Економіка та політика збереження природи, Управління та захист лісових екосистем, Управління ландшафтами, Використання сільськогосподарських земель	Врахування соціальних, економічних та екологічних аспектів у вирішенні проблем охорони навколошнього природного середовища. Вивчення відповідних методів аналізу та управління. Ґрунти і управління землями.
Швеція Stockholm University	Ландшафтна екологія	Ландшафтна екологія – теорія і дизайн, Прикладні аерофотознімки для	Застосовується дистанційне зондування та ГІС для аналізу ландшафтів. Дослідження у галузі прикладної історичної екології,

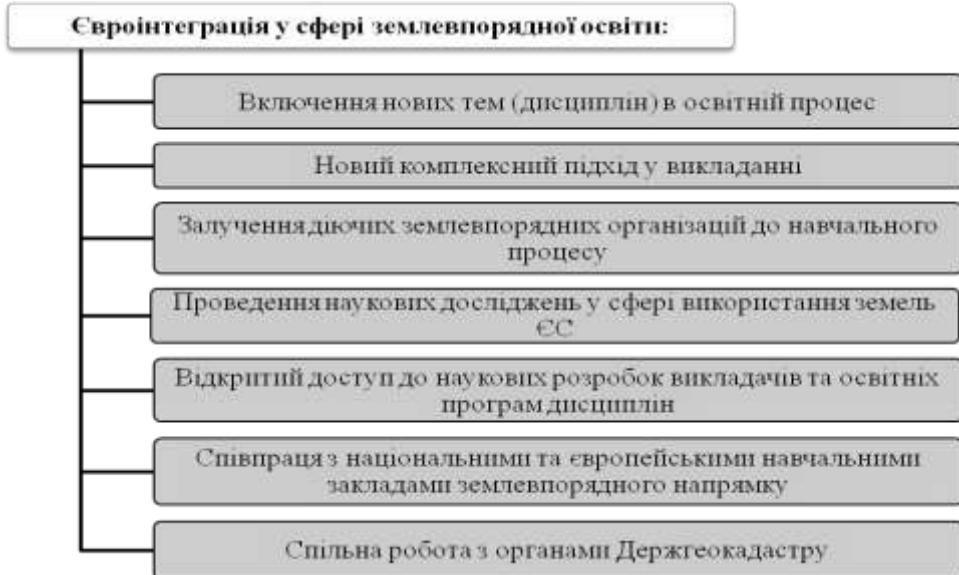
		аналізу ландшафтів	аналіз ландшафтів та управління ресурсами. Екологія, відновлення та управління наземним і морським середовищем.
Польща Warsaw University of Life Sciences	Навколоішне середовище	Планування території, Екологічний менеджмент, Проекологічні технології, Екологічний моніторинг, Фізика ґрунту та гідрологія Розширенна метеорологія Розвиток земельних і водних ресурсів	Розробка технічно ефективних рішень для управління земельними і водними ресурсами. Застосування інформаційних систем при здійсненні менеджменту та екологічного моніторингу, плануванню території.

При опануванні дисциплін також важливою складовою є використання активних методів викладання, які дають можливість більш тісного зв'язку між студентами групи та викладачем, а також швидше та ефективніше апробувати вивчений теоретичний матеріал, застосовуючи як найбільше прикладів та існуючих моделей використання сільськогосподарських земель на прикладі існуючого вчення в межах європейського досвіду. Серед активних методів пропонується метод ситуаційного дослідження, який дає можливість органічного поєднання теорії і практики, отримання можливості для розвитку фахової майстерності, організації знань за минулим досвідом, який підкріплено теорією. Даний метод найбільш повно дозволить апробувати модель європейського досвіду землекористування в межах національних агроландшафтів. Неменш важливим є метод індивідуальної дослідницької роботи, який передбачає використання та впровадження новітніх європейських підходів до використання земель, який включає моделювання певних процесів та підбір найефективніших рішень по створенню стійких територій. Метод використовує елементи планування використання земель на основі наукового підходу. Цікавим є виконання групових та індивідуальних студентських проектів, що дає можливість навчити студентів застосовувати теоретичні знання на практиці, навчити зважувати та порівнювати пропозиції учасників навчального проекту, дасть змогу оцінити рівень власних знань та власні навички. Вагомим етапом є обговорення результатів виконання проекту та поставлених задач на заняттях. Можливе використання рольових ігор для

кращого засвоєння матеріалу щодо формування земельної політики та процесу організації функціонування територій.

Одним із заходів, що сприятиме покращенню викладання та підвищення рівня професійних навичок студентів землевпорядників є співпраця із виробничими структурами, система яких є досить поширеною в Україні. Землевпорядні організації розробляють різні види документації із землеустрою та є найбільш обізнаними у сучасних нововведеннях земельної політики, мають відповідне обладнання для проведення робіт із землеустрою. Тому поєднання навчальних тем дисциплін, направлених на вивчення методів ведення землеустрою ЄС, з виробничими відносинами дозволить посилити практичну підготовку студентів, дасть можливість проаналізувати виконання вимог земельної політики у використанні земель та порівняти національні та європейські принципи ведення землеустрою.

Невід'ємною складовою навчального процесу вищих навчальних закладів у контексті євроінтеграції має бути проведення наукових досліджень, направлених на вивчення європейських принципів проведення землеустрою. Сучасний напрям усіх наукових та соціальних європейських процесів стосується об'єднання європейських цінностей, збільшення їх цільової аудиторії. У сфері землеустрою важливий наголос ставиться на формуванні земельної політики з урахуванням екологічних показників використання землі. Дослідження вчення європейської політики у сфері природокористування допоможе впроваджувати найефективніші методи землевпорядніх рішень у виробничі умови землевпорядної сфери України. Проведення подальших досліджень на основі вивчення існуючих наукових розробок, а особливо підходів у використанні земель, також створить підґрунтя для впровадження передових європейських ідей раціонального використання земель у формування політичних рішень аграрної сфери України.

Рис. 1. Процес євроінтеграції у сфері землевпоряддної освіти

Діяльність університету, направлена на діалог із іншими навчальними закладами посилює, узагальнює та об'єднує рівень знань, дозволяє сформувати єдину стратегію викладання дисциплін та встановленню наголосів в межах існуючих актуальним проблем всього європейського суспільства. Співпраця з представниками державної влади та місцевого самоврядування, громадськими організаціями дасть змогу долучитися до європейських цінностей та застосування прогресивних методів на рівні формування законотворчих документів, що стосуються використання земель. Найефективніший метод спільної роботи при цьому є проведення конференцій та круглих столів. Наукові наробки викладачів, на основі нових європейських знань, направлені на представників органів Держгеокадастру, повинні носити рекомендаційний характер, визначати основні європейські підходи використання земель та управління територіями, включати нормативи землекористування ЄС. Для успішної співпраці необхідно умовою є поширення у вільному доступі освітніх програм дисциплін, текстів наукових праць викладачів. Поширення системи європейських знань та принципів дасть можливість студентам у майбутньому застосувати свої професійні навички, вийти на новий рівень професійного життя, бути частиною європейської спільноти.

Висновки. Освітні програми землевпоряддного профілю провідних вузів Європи включають різні дисципліни, що стосуються знань ландшафтних

процесів, сільського господарства, екології, земельного права, управління землями, планування територій, геодезії, картографії. Для опанування студентами землевпорядних спеціальностей національних вишів належного рівня знань необхідний комплексний підхід у проведенні навчального процесу та діяльності університету загалом, який сприятиме успішному працевлаштуванню майбутніх випускників, як в межах України, так і за її межами. На меті при цьому має бути основний принцип – формування нових знань, що сприятимуть обізнаності студентів розвивати вивчення та втілення у практику українських навчальних закладів найсучасніших методів успішного функціонування землевпорядної служби, а також дасть змогу бути причетними до проблем європейської спільноти. Євроінтеграція у сфері землевпорядної освіти передбачає комплекс заходів та включає величезну цільову аудиторію. Комплекс заходів базується на нових методах освітнього процесу фахівців землевпорядників. Серед них: впровадження нових тем та дисциплін, що вивчають підходи у використанні земель ЄС, застосування найефективніших способів проведення занять, проведення наукових досліджень, що ґрунтуються на вивченні європейських принципів управління землями, діалог з іншими навчальними закладами, землевпорядними організаціями, представниками органів Держгеокадастру, поширення результатів наукових розробок та нових освітніх програм дисциплін.

Перелік використаної літератури

1. Ажажа М. А. Напрями державного управління модернізацією освіти в контексті євроінтеграції України / М. А. Ажажа // Інвестиції: практика та досвід. – № 8. – 2018. – С. 94 – 99.
2. Волощук М. Антропогенна еволюція землекористування західного регіону України / М. Волощук // Аграрна наука та освіта в умовах євроінтеграції: збірник наукових праць міжнар. наук.-практ. конф. Ч.1. (20-22 березня 2018 р., м. Кам'янець-Подільський). – Тернопіль: Крок, 2018. – С. 19 – 21.

3. Семенчук І. М. Управління земельними ресурсами в умовах євроінтеграції / І. М. Семенчук, Т. І. Склярук // Агросвіт. – № 3. – 2017 р. – С. 18 – 23.
4. Андрушенко Т. В. Національне та загальнолюдське як домінантні цінності сучасної освітньої політики (європейський контекст) / Т. В. Андрушенко // Мультиверсум. Філософський альманах. – 2015. – Вип. 9 – 10. – С. 117 – 134.
5. Коміссаров В. Ф. Проблеми та перспективи освітньої євроінтеграції України / В. Ф. Коміссаров, Л. П. Ковальова // Всеукр. наук.-практ. конф. «Науково-методичні підходи до викладання управлінських дисциплін в контексті вимог ринку праці» 11 – 12 квітня 2013 р. – Дніпропетровськ: ВНЗ Національний гірничий університет, 2013. – С. 46 – 49.
6. Adomßent M. Emerging Areas in Research on Higher Education for Sustainable Development – Management Education, Sustainable Consumption and Perspectives from Central and Eastern Europe / M. Adomßent, D. Fischer, J. Godemann et all. // Emerging areas in research on higher education for sustainable development–management education, sustainable consumption and perspectives from Central and Eastern Europe. Journal of Cleaner Production. – 2014. – V. 62. – P. 1–7.
– [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
<https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0959652613006586>
7. Frank A. I. Envisioning the Future of Planning and Planning Education / Andrea I. Frank, Christopher Silver eds.// In Urban Planning Education: Cham. – Springer, 2018. – P. 235–250. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
https://www.researchgate.net/publication/318163177_Envisioning_the_Future_of_Planning_and_Planning_Education
8. Agroecology in Europe: Research, education, collectiveaction networks, and alternative food systems / A. Wezel, J. Goette, E. Lagneau et all. // Sustainability. – 2018. – Vol. 10(4). – P. 1214–1232. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
<https://www.mdpi.com/2071-1050/10/4/1214>

9. Nölling B. Governance strategy for sustainable land management and water reuse: Challenges for transdisciplinary research / B. Nölling, C. Mann // Sustainable Development. – Vol. 26(6). – 2018. – P. 691–700. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/pdf/10.1002/sd.1739>

10. Integrated landscape initiatives in Europe: multi-sector collaboration in multi-functional landscapes / M. García-Martín, C. Bieling, A. Hart, T. Plieninger // Land Use Policy. – Vol. 58. – 2016. – P. 43–53. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0264837715301976>

11. Будзяк О. С. Екологізація землекористування в контексті євроінтеграційних процесів / О. С. Будзяк, В. М. Будзяк // Інвестиції: практика та досвід. – № 11. – 2018. – С. 6–11.

12. Ясінецька І. А. Можливості застосування міжнародного досвіду управління земельними ресурсами в Україні / І. А. Ясінецька // Миколаївський національний університет імені В.О. Сухомлинського. – № 12. – 2016. – С. 188–192.

13. Europe Needs a New Vision for a Natura 2020 Network / A. Hochkirch, T. Schmitt, J. Beninde et all. // Conservation Letters. – Vol. 6. – 2013. – P. 462–467. doi:[10.1111/conl.12006](https://doi.org/10.1111/conl.12006). – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.researchgate.net/publication/235759158_Europe_needs_a_new_vision_for_a_Natura_2020_network

References

1. Azhazha, M. A. (2018). Napriamy derzhavnoho upravlinnia modernizatsii osvity v konteksti yevrointehratsii Ukrayny. [Directions of state management of education modernization in the context of European integration of Ukraine]. Investytsii: praktyka ta dosvid, № 8, 94 – 99.
2. Voloshchuk, M. (2018). Antropohenna evoliutsiia zemlekorystuvannia zakhidnoho rehionu Ukrayny [Anthropogenic evolution of land use of the western region of Ukraine]. Ahrarna nauka ta osvita v umovakh yevrointehratsii: zbirnyk naukovykh prats mizhnar. nauk.–prakt. konf. Ch.1. (20–22 bereznia 2018 r., m. Kam'ianets–Podilskyi). Ternopil: Krok, 19–21.

3. Semenchuk, I. M., & Sklyaruk, T. I. (2017). Upravlinnia zemelnymi resursamy v umovakh yevrointehratsii [Land management in the context of European integration]. Ahrosvit, № 3, 18 – 23.
4. Andrushchenko, T. V. (2015). Natsionalne ta zahalnoliudske yak dominantni tsinnosti suchasnoi osvitnoi polityky (ievropeiskyi kontekst). [National and universal as the dominant values of modern educational policy (European context)] Multyversum. Filosofskyi almanakh, № 9 – 10, 117 – 134.
5. Komisarov, V. F., & Kovalova, L.P. (2013). Problemy ta perspektyvy osvitnoi yevrointehratsii Ukrayny. [Problems and perspectives of educational eurointegration of Ukraine] Vseuk. nauk. – prakt. konf. «Naukovo–metodychni pidkhody do vykladannia upravlinskykh dystsyplin v konteksti vymoh rynku pratsi» 11 – 12 kvitnia 2013 r., 46 – 49.
6. Adomßent, M., Fischer, D., Godemann, J., Herzig, C., Otte, I., Rieckmann, M., & Timm, J. (2014). Emerging areas in research on higher education for sustainable development–management education, sustainable consumption and perspectives from Central and Eastern Europe. Journal of Cleaner Production, 62, 1–7. doi: [/10.1016/j.jclepro.2013.09.045](https://doi.org/10.1016/j.jclepro.2013.09.045). Available at: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0959652613006586>
7. Frank, A. I., & Silver, C. (2018). Envisioning the Future of Planning and Planning Education. (pp. 235–250). In Cham (ed.), Urban Planning Education. Springer International Publishing. doi: [10.1007/978-3-319-55967-4_16](https://doi.org/10.1007/978-3-319-55967-4_16). Available at: https://www.researchgate.net/publication/318163177_Envisioning_the_Future_of_Planning_and_Planning_Education
8. Wezel, A., Goette, J., Lagneau, E., Passuello, G., Reisman, E., Rodier, C., & Turpin, G. (2018). Agroecology in Europe: Research, education, collective action networks, and alternative food systems. Sustainability, 10(4), 1214–1232. doi: [10.3390/su10041214](https://doi.org/10.3390/su10041214). Available at: <https://www.mdpi.com/2071-1050/10/4/1214>
9. Nölling, B., & Mann, C. (2018). Governance strategy for sustainable land management and water reuse: Challenges for transdisciplinary research. Sustainable

Development, 26(6), 691–700. doi: [/10.1002/sd.1739](https://doi.org/10.1002/sd.1739). Available at:
<https://onlinelibrary.wiley.com/doi/pdf/10.1002/sd.1739>

10. García-Martín, M., Bieling, C., Hart, A., & Plieninger, T. (2016). Integrated landscape initiatives in Europe: multi-sector collaboration in multi-functional landscapes. Land Use Policy, 58, 43–53. doi: [10.1016/j.landusepol.2016.07.001](https://doi.org/10.1016/j.landusepol.2016.07.001). Available at:
<https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0264837715301976>

11. Budziak, O. S., Budzyak, V. M. (2018). Ekoloohizatsiia zemlekorystuvannia v konteksti yevrointehratsiinykh protsesiv. [Ecologization of land use in the context of European integration processes] Investytsii: praktyka ta dosvid, № 11, 6 – 11.

12. Yasinetska, I.A. (2016). Mozhlyvosti zastosuvannia mizhnarodnoho dosvidu upravlinnia zemelnymy resursamy v Ukraini. [Possibilities of applying international experience of land resources management in Ukraine]. Mykolaivskyi natsionalnyi universytet imeni V.O. Sukhomlynskoho, №12, 188–192.

13. Hochkirch, A. , Schmitt, T. , Beninde, J. , Hiery, M. , Kinitz, T. , Kirschen, J. , Matenaar, D. , Rohde, K. , Stoefen, A. , Wagner, N. , Zink, A. , Lötters, S. , Veith, M. and Proelss, A. (2013), Europe Needs a New Vision for a Natura 2020 Network. Conservation Letters, 6, 462-467. doi:[10.1111/conl.12006](https://doi.org/10.1111/conl.12006). Available at:
https://www.researchgate.net/publication/235759158_Europe_needs_a_new_vision_for_a_Natura_2020_network

***

О. В. Дробот, О. В. Зубова, О. П. Лукьяненко, О. В. Краснолуцкий
ЗЕМЛЕУСТРОИТЕЛЬНАЯ ОБРАЗОВАНИЕ УКРАИНЫ В
УСЛОВИЯХ ЕВРОИНТЕГРАЦИИ

В статье рассмотрены актуальные проблемы евроинтеграции в сфере землеустроительной образования. Доказана необходимость изменений в сфере высшего образования при преподавании дисциплин землеустроительных специальностей учитывая важность повышения уровня знаний студентов для формирования сознания единства европейских ценностей и обеспечения трудоустройства, в том числе на европейском рынке труда. Целью статьи

является формирование подходов и принципов ведения учебного процесса, деятельности высших учебных заведений в целом для повышения уровня знаний студентов и формирование необходимых профессиональных навыков и социальной причастности к европейским процессам в сфере землеустройства. В статье использован метод научного анализа, синтеза и обобщения существующих национальных и европейских подходов преподавания дисциплин для студентов землестроительного профиля. В результате исследований установлено, что необходимо применять комплексный подход при преподавании дисциплин, который включает: введение новых дисциплин, или тем, в учебный процесс, изучение европейских принципов ведения землеустройства; проведение научных исследований в этом направлении; сотрудничество с другими учебными заведениями, представителями исполнительных органов государственной землестроительной службы, землестроительными организациями; а также свободное распространение научных исследований. Изложенный материал в статье является основой построения и совершенствования учебного процесса землестроительного образования.

***

O. V. Drebota, O. V. Zubova, O. P. Luk'yanenko, O. V. Krasnoluckij

**LAND MANAGEMENT EDUCATION OF UKRAINE IN CONDITIONS
OF EUROIDTEGRATION**

The article deals with current problems of Eurointegration process in the field of land management education. The need for changes in the field of higher education in the process of teaching disciplines of land management specialities is proved, taking into account the importance of raising students' knowledge level to develop a consciousness of the European values unity and provide future employment, including the European labor market. The purpose of the article is to develop approaches and principles of educational process, as well as the activities of higher educational institutions in general in order to increase the level of students' knowledge and develop essential professional skills and social involvement in

European processes in the field of land management. A method of scientific analysis, synthesis and generalization of current national and European approaches to teaching land management disciplines to students is used in the article. As a result of the research it was established that a comprehensive approach should be applied to teaching discipline. It includes introduction of new disciplines or subjects on European principles of land management into educational process; conducting scientific research in this area; cooperation with other educational institutions, and representatives of the State Geo Cadastre bodies, land management organizations; as well as free dissemination of scientific research. The material presented in this article is the foundation for organizing and improving the educational process in the field of land management education.